SOCIALNÄMNDEN
Datum: 2026-09-15
Diarienummer: 2026/696

Uppföljning av åtgärdsplan för socialnämnden, 2026

Inledning

Socialnämndens resultat för augusti 2026 visar en negativ avvikelse på 8,6 miljoner kronor. Utan planerade åtgärder under 2026 skulle det prognostiserade underskottet uppgå till 10,5 miljoner kronor till och med augusti, och vid slutet av året skulle underskottet uppgå till 15,8 miljoner kronor.

Med planerade åtgärder som upprättades i april prognostiserar nämnden i augusti ett underskott på 8 miljoner kronor för helåret. Detta är en försämring av prognosen med 1,9 miljoner jämfört med den tidigare prognosen vilket var 6,1 miljoner kronor. Försämring av prognosen har skett inom barn- och ungdomsvård.

För att motverka underskottet har nämnden vidtagit flera åtgärder inom olika verksamhetsområden. I prognosen för 2026 är effekterna av dessa åtgärder inräknade. Verksamheten har tagit fram en uppföljningsplan för att säkerställa att åtgärderna genomförs och ger önskat resultat.

Åtgärd	**Beskrivning**	**Effekt 2026 (mnkr)**	**Helårseffekt (mnkr)**	**Effekt per augusti (mnkr)**
1. Vård för vuxna med beroendeproblematik - Omställning av beslutsfattandet kring placeringar och utveckling av egen regi verksamhet inom öppenvård.	För att effektivisera och kvalitetssäkra insatser för klienter med beroendeproblematik pågår en omställning inom verksamheten. Syftet är att minska externa placeringar, stärka egen regi och öka samverkan med andra enheter.	6,9	6,9	4,3
2. Barn och Ungdomsvård - individuell prövning av hemmaplanslösningar i linje med nya socialtjänstlagen	Den nya socialtjänstlagen flyttar fokus till tidigt, förebyggande och hemmaplansnära stöd. Verksamheten stärker därför samverkan mellan öppenvård, myndighetsutövning, familjer och nätverk kring placerade barn och unga.	1,7	1,7	0
3. Insatser till personer med funktionsnedsättning (ej LSS/SFB) köpta platser	Verksamheten ser en tydlig volymökning men arbetar aktivt med att optimera resursanvändningen för att begränsa underskottet.	1,1	1,1	0,9

För att säkra att arbetet utifrån åtgärdsplanen i punkt 1 och 2 inte påverkar kvalitén för den enskilde kommer uppföljningen ske genom att följa upp de alternativa insatser till placering som beviljats samt den enskilde individens upplevelse av att stödet hjälpte.

1. **Vård för vuxna med beroendeproblematik - Omställning av placeringar och utveckling av öppenvård för verksamheten i egen regi**

För att effektivisera och kvalitetssäkra insatser för klienter med beroendeproblematik pågår en omställning inom verksamheten. Syftet är att minska externa placeringar, stärka egen regi och öka samverkan med andra enheter.

Följande åtgärder vidtas:

- Samtliga placeringar granskas av sektionschef innan genomförande för att säkerställa kostnadseffektivitet.
- Beroendeteamet hänvisar klienter till interna insatser i första hand.
- Hemlösa klienter hänvisas till Arbete och försörjning. Ett samarbete har inletts med Arbete och försörjning för att erbjuda lägenheter inom Huddinge kommun. Syftet är att klienter ska kunna delta i egen regis öppenvårdsinsatser i stället för att köpa externa placeringar.
- Externa placeringar övervägs endast i följande fall: Personer som riskerar vård enligt LVM (Lagen om vård av missbrukare) samt om egen regi bedömer att de inte kan ge kvalitativ vård på hemmaplan.

Utveckling av egen regi öppenvård (ÖVB)

För att öka tillgängligheten och minska beroendet av externa aktörer pågår en omställning mot öppenvård i egen regi. Följande åtgärder planeras:

- Behandlare från öppenvården (ÖVB) ska ha utökad närvaro på Balder stödboende för att stärka stödet på plats och underlätta övergången till öppenvård. Detta syftar även till att påskynda genomförandet av insatser inom egna regi-boenden och därmed frigöra platser för nya klienter.
- Sysselsättningsverksamheten utvecklas till Ateljén, med utökat antal aktiviteter.
- Inga krav på parallell behandling för deltagande – direkt remiss möjliggör snabbare insatser.
- Information ges till behandlare på olika sätt för att öka medvetenheten om de utökade volymerna.

Planerade aktiviteter

För att bredda utbudet och möta olika behov pågår planering av fler grupper och insatser, däribland:

- MI-grupper (Motiverande samtal)
- Föreläsningar om beroende, hälsa och återhämtning
- Social färdighetsträning
- Aktiviteter för sammanhang och gemenskap (t.ex. odling, naturupplevelser)
- Kvinnogrupp med planerad start 1 juni.

Uppföljning delårsrapport per augusti

Verksamheten visar ett underskott på 0,3 miljoner kronor för köp av verksamhet per augusti. Underskottet har minskat sedan den förstärkta månadsrapporten i april, då underskottet var 2,3 miljoner kronor för köp av verksamhet. Verksamheten hämtade in 2,0 miljoner av underskottet till

följd av åtgärdsplanen. Verksamheten bedömer att de kommer att ha en ekonomi i balans vid årets slut genom att fortsätta genomföra planerade åtgärder.

Resultat/effekt (mnkr)	Effekt 2026	Helårseffekt	Effekt per augusti
Vård för vuxna med beroendeproblematik - Omställning av placeringar och utveckling av egen regi verksamhet inom öppenvård.	6,9	6,9	4,3

2. Barn och Ungdomsvård - individuell prövning av hemmaplanslösningar i linje med nya socialtjänstlagen

Den nya socialtjänstlagen flyttar tyngdpunkten mot tidigt, förebyggande och hemmaplansnära stöd. I linje med detta stärker verksamheten samverkan mellan öppenvård, myndighetsutövning, familjer och nätverk kring barn och unga som är placerade. Syftet är att varje placerat barn ska få rätt insats på rätt nivå, med en sammanhållen vårdkedja där öppenvård i egen regi kan ta vid när placeringen inte längre är den lämpligaste insatsen för barnet.

Bedömningen görs alltid individuellt utifrån barnets bästa. Hemmaplanslösning är aktuell endast när socialtjänsten, i samråd med familj och nätverk, bedömer att barnets behov kan tillgodoses bättre eller likvärdigt på hemmaplan med stöd av öppenvård. Samtidigt innebär en mer ändamålsenlig vård också att kostnaderna för köpta institutionsplatser minskar.

För att säkerställa att varje placering har rätt syfte, rätt längd och rätt uppföljning vidtas följande åtgärder, både inom det pågående utvecklingsarbetet och i verksamheten i övrigt:

- Tätare dialog mellan öppenvård och myndighetsutövning kring vilka alternativ som finns när en placering följs upp.
- Systematisk kartläggning av barnets nätverk under placeringstiden, så att möjligheterna till en trygg hemmaplanslösning kan utredas i takt med att förutsättningarna förändras.
- Tidiga samtal med familjen om vad som krävs för att en hemmaplanslösning ska fungera väl för barnet.
- Tydligare fokus på nätverksarbete vid sidan av behandlingsinsatser, särskilt i situationer där barnet eller ungdomen själv är tveksam till hemflytt trots att socialtjänst och nätverk bedömer att det vore till barnets bästa.
- Konkret syfte och tidsplan redan vid placeringsbeslut, med löpande uppföljning av att målen efterlevs.
- Utvärdering vid varje uppföljning av om placeringsgrunden kvarstår, eller om behoven kan tillgodoses lika bra eller bättre på hemmaplan.
- Strukturerade nätverksmöten med socialtjänst, öppenvård, familj och ungdom, med en checklista som tydliggör ansvar och nästa steg.

- Vid placering i behandlingsfamilj ska alla avtalade funktioner vara på plats från start, och behandlingen ska inledas tidigt, så att insatsen får verklig effekt under hela placeringstiden.

Uppföljning per delårsrapport per augusti

Verksamheten har ett underskott på 6,2 miljoner kronor avseende köp av verksamhet per augusti och prognostiserade underskottet uppgår till 7,5 miljoner kronor.

Även om volymerna har minskat inom externa placeringar – främst inom mindre kostsamma insatser som öppenvård och stödboenden – har nämnden ett högt inflöde inom jourhem, familjehem, behandlingsfamiljer och institutionsvård. Den här förskjutningen mot dyrare insatser förklarar den negativa budgetavvikelsen.

Resultat/effekt (mnkr)	Effekt 2026	Helårseffekt	Effekt per augusti
Barn och Ungdomsvård - individuell prövning av hemmaplanslösningar i linje med nya socialtjänstlagen	1,7	1,7	0

3. Insatser till personer med funktionsnedsättning (ej LSS/SFB) – köpta platser

I dagsläget är 404 personer aktuella inom Socialpsykiatrienheten. De ökade volymerna förklaras delvis av de förebyggande insatserna enligt den nya socialtjänstlagen då fler nås av information om möjligheten att få stöd av socialtjänsten. Sedan årsskiftet har verksamheten fått drygt 50 nya ärenden, vilket motsvarar en ökning på 14 procent.

Verksamheten inom socialpsykiatrin jobbar aktivt med att erbjuda andra insatser såsom boendestöd, sysselsättning, kontaktperson, försökslägenhet, träningslägenhet med boendestöd, Bostad först samt särskilda boenden i egen regi (Solhaga och Falken). Extern placering beviljas endast när samtliga andra insatser är uttömda och endast för personer med ett omfattande vård- och omsorgsbehov som kräver stöd dygnet runt och som inte kan tillgodoses på annat sätt.

Verksamheten arbetar aktivt med att stärka samarbetet med Funktionsstöd. Fokus är att individer får rätt insats utifrån sina behov och att detta sker i ett tidigare skede. Verksamheten följer upp detta kontinuerligt för att individen ska få rätt insats och att insatser ska vara kostnadseffektiva.

Uppföljning delårsrapport per augusti

Vid den förstärkta månadsrapporten per april visade köp av verksamhet ett underskott på 1,2 miljoner kronor. I augusti uppgick underskottet till 3,2 miljoner kronor för köp av verksamhet.
Utan åtgärder hade underskottet ökat till 4,1 miljoner kronor per augusti. Genom de åtgärder som verksamheten har genomfört uppgår underskottet i stället till 3,2 miljoner kronor. Effekten av åtgärderna till och med augusti är 0,9 miljoner kronor.

Resultat/effekt (mnkr)	Effekt 2026	Helårseffekt	Effekt per augusti
Insatser till personer med funktionsnedsättning (ej LSS/SFB) – volymökning	1,1	1,1	0,9